

OBČINA ŠENTRUPERT

NAČRT UPRAVLJANJA BARBOVE GRAŠČINE NA VESELI GORI

2025 - 2031

Šentrupert, 20. oktober 2024

Župan Občine Šentrupert
Tomaž Ramovš

1. Uvod

Občina Šentrupert ima na naslovu Vesela Gora 10, 8232 Šentrupert v lasti objekt, Veselo Goro - Barbovo graščino.

Objekt je na osnovi Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov na območju Občine Šentrupert za kulturne spomenike lokalnega pomena, Ur. list RS, št. 127/2003, 58/2004, 76/2010, 41/2011, 24/2014, 11/2018, vpisan v register nepremične kulturne dediščine kot spomenik lokalnega pomena z EŠD 7845.

Barbova graščina se nahaja na Veseli gori v Občini Šentrupert na Dolenjskem. Zgrajena je bila leta 1768 na mestu nekdanje manjše cerkvene hiše za potrebe stalnega prebivanja veselogorskega duhovnika, med večjimi romanji pa je služila tudi kot prenočišče. Z ukinitvijo romanj na Veselo Goro leta 1782, je izgubila svoj prvotni namen. Po letu 1825 je prešla v last družine Barbo, ki si je v njej uredila bivališče. V njihovi lasti je ostala do 1938. leta, ko je prešla v last Winzorja Edeltranta. Leta 1942 je bila delno požgana, notranja oprema pa delno raznešena. Po drugi svetovni vojni je bila stavba nacionalizirana in delno obnovljena. Leta 1974 je bila v njenem pritličju urejena etnološka muzejska zbirka, v prvem nadstropju pa je Čebelarska družina Šentrupert - Mirna leta 1984 uredila spominski sobi, posvečeni Petru Pavlu Glavarju in Aleksandru Lunačku.

Graščina je zasnovana kot enonadstropna, delno podkletena, iz kamna zgrajena stavba izrazito podolžnega tlorisa (dolžine 34 metrov in širine 12 metrov), s simetrično dvokapno streho, ki je na obeh čelnih straneh zaključena s polnim čopom in je pokrita z opečnim bobrovcem. Njeno severno-zahodno pročelje členi rizalit, ki v tlorisu delno izstopa iz osnovnega tlorisa. V njem je stopnišče, ki povezuje med seboj klet, pritličje, nadstropje in podstrešje. Z daljšo stranico je stavba delno vkopana v breg. Stavba je današnjo podobo dobila leta 1768, o čemer priča tudi letnica, ki je vklesana na glavnem vhodnem kamnitem portalu. Stavba je neometana. Vse štiri fasade enakomerno členijo okna, ki imajo večinoma kamnite pravokotne okvirje. V podkletenem delu graščine je zasnovana prostorna in obokana vinska klet. V pritličju in prvem nadstropju so ob obeh povezovalnih hodnikih razporejeni različno veliki prostori, ki so v pritličju v večini obokani. Podstrešje ima odprto ostrešje, ki je sestavljeno iz tesanega smrekovega lesa v obliki konstrukcije »na stol«.

2. Cilji in vizija

Glavni namen investicije je temeljita obnova in revitalizacija kulturnega spomenika, romarske hiše Barbova graščina, ki je trenutno v stanju, ko ne omogoča njene uporabe in izvajanja zastavljenega programa. Z obnovo objekta in izvedbo projektnih aktivnosti želi investitor zagotoviti trajno obnovo in oživitev kulturnega spomenika, ter vključitev doživetij v slovenski turizem. S projektom želi investitor spodbuditi razvoj trajnostnega turizma z uporabo dediščine in njenih potencialov v Občini Šentrupert, na gravitacijskem območju in v regiji.

Posebni namen projekta je tudi **digitalizacija dediščine**. Investitor se zaveda številnih koristi digitalizacije muzejskih vsebin, saj je z njo moč popularizirati gradivo in sočasno poskrbeti za njegovo varno hrambo ter mu s tem podaljšati življenjsko dobo. Kot vemo, je osrednje zanimanje muzejskih obiskovalcev predmet in njegova interpretacija, kontekstualizacija. S tem bo možno širši javnosti ponujati dostopne informacije o projektu tudi na internetu in družabnih omrežjih.

Splošni cilji investicije sovpadajo s cilji Javnega razpisa, in sicer:

1. spodbuditi raznoliko uporabo in ponovno uporabo spomenikov kot najpomembnejše kulturne dediščine ter izkoristiti njihove potenciale,
2. izboljšati dostopnost do spomenikov kot najpomembnejših delov kulturne dediščine (tako fizične kot digitalne), vključno z dostopom za osebe z različnimi nezmožnostmi
3. izboljšati kakovost življenja z ohranjanjem dediščine in spodbujanjem dediščinskih dejavnosti,
4. vključevati dediščino v informacijsko družbo.

Posebni cilji:

Vezani na izvedbo projekta

1. izboljšanje požarne varnosti – prilagoditev na sodobne standarde,
2. posodobitev elektro inštalacij na objektu,
3. ureditev hlajenja in gretja,
4. vgradnja varnostnega sistema
5. ureditev notranjih prostorov
6. umestitev notranje opreme
7. namestitev primernih razstavnih elementov in razsvetljave zanje
8. digitalizacija dediščine

Vezani na rezultate projekta

9. nova stalna razstava
- 10.oblikovan inovativen, digitaliziran prikaz tradicionalne metode tesanja,
- 11.organiziran nov festival renesančne glasbe,
- 12.urejen prostor za izvajanje porok, delavnic za ciljne skupine,
- 13.obnovljena vinska klet,
- 14.razvito gradivo za končne uporabnike.

Investicija je usklajena s sledečimi strategijami:

1. Strategije kulturne dediščine 2020-2023

»Dediščina Slovenije je pomemben in nedeljiv del lokalne, regionalne, nacionalne in evropske identitete, predstavlja kakovost življenjskega okolja in je ključni vir uravnovešenega razvoja regij ter države. Dediščino so z znanjem in vedenjem ustvarili, jo prepoznavajo in ohranjajo posamezniki in družba. Hkrati je naša dediščina s svojo pestrostjo in razprostranjenostjo po vsem ozemlju Slovenije tudi priložnost za razvoj družbe, lokalnih skupnosti in države.«

Projekt Obnova Barbove graščine je usklajen z vsemi stebri strategije, in sicer:

- Steber »DRUŽBA«

DC.1. Povečati zavedanje o družbenih vrednotah dediščine

Obnova Barbove graščine ima pomembno vlogo pri dvigu zavedanja o vrednosti kulturne dediščine, saj neposredno vključuje lokalno prebivalstvo in obiskovalce v aktivnosti, povezane z dediščino. Kulturna dediščina, ki jo graščina predstavlja, je sestavni del lokalne identitete in povečuje občutek ponosa pri prebivalcih. Projekt bo skozi različne prireditve, izobraževalne delavnice in turistične aktivnosti povečal ozaveščenost o pomembnosti dediščine za družbeni razvoj.

DC.2. Spodbujati vključevanje posameznikov, skupnosti in drugih deležnikov v dediščinske dejavnosti

S projektom bodo v proces ohranjanja in promocije dediščine vključeni številni deležniki: lokalna skupnost, kulturna društva, turistične organizacije in izobraževalne ustanove. Sodelovanje teh skupin bo spodbujalo občutek odgovornosti do dediščine, medtem ko bodo organizirane delavnice in prireditve omogočile aktivno vključevanje posameznikov vseh generacij.

DC.3. Izboljšati dostopnost do dediščine

Investicija izboljšuje dostopnost do dediščine in povečuje njen identifikacijski, vzgojni in gospodarski potencial. Z izvedbo vzdrževalnih del bo omogočena funkcionalnost stavbe in dostop širšemu krogu ljudi, da jo bodo občutili kot vrednoto ter se bodo z njim identificirali. Z izvedbo investicije namreč

preprečujemo razpadanje spomenika in omogočamo njegov nadaljnji obstoj. Brez predvidenih vzdrževalnih del na spomeniku bi slej ko prej bil onemogočen varen dostop do spomenika in ogled njegove bogate dediščine.

Z investicijo se bo vzpostavila dostopnost kulturnih programov širši javnosti in različnim skupinam obiskovalcev. Zaradi izboljšanja stanje spomenika se bodo lahko razvile kulturne dejavnosti, ki so bile do sedaj okrnjene, predvsem pa bo celoten projekt omogočal njihovo povezovanje in smiselno prepletanje kulturne ponudbe na širšem področju in tudi prostore za razvoj društvenega življenja in medgeneracijskega druženja.

DC.4. Doseči večjo prepoznavnost dediščine v Sloveniji in mednarodnem prostoru

v Sloveniji in mednarodnem prostoru

Digitalizacija in turistične aktivnosti, povezane z Barbovo graščino, bodo povečale njeno prepoznavnost tako v Sloveniji kot na mednarodni ravni. Preko sodelovanja s kulturnimi in turističnimi organizacijami se bo graščina vključila v širši kulturno-turistični zemljevid, kar bo okrepilo prepoznavnost dediščine v regiji in zunaj njenih meja.

- Steber »RAZVOJ«

RC.1. Spodbuditi raznoliko uporabo in ponovno uporabo dediščine ter izkoriščanje njenih potencialov

Z izvedbo vzdrževalnih del na kulturnem spomeniku se prepreči propadanje spomenika in s tem zagotavlja nadaljnji obstoj, oživljanje in nadaljnja uporaba spomenika ter posredno obogatitev kulturne dediščine.

Projekt ima zelo velik potencial za revitalizacijo kulture kot tudi spodbujanju razvoja kulturnega turizma. Projekt bo pomembno vplival na dvig ozaveščenosti kulturne zapuščine. Ustvarjen bo razvojni potencial za nadaljnjo povezovanje z drugimi slovenskimi občinami. Projekt prispeva k vzdržnemu gospodarskemu in družbenemu razvoju, saj se bo z investicijo uredil večnamenski prostor, ki bo namenjen sklenitvam zakonskih in partnerskih zvezam, koncertom, predstavam, delavnicam. Klet bo namenjena degustacijam, obiskom skupin, sprejemom. Urejen bo muzejski del, kjer bo postavljena stalna zbirka, obnovljen hlev pa namenjen interpretaciji tesarstva.

RC.3. Izboljšati kakovost življenja z ohranjanjem dediščine in spodbujanjem dediščinskih dejavnosti

bujanjem dediščinskih dejavnosti

Barbova graščina bo po obnovi postala središče kulturnega in družabnega življenja, kar bo izboljšalo kakovost življenja v lokalni skupnosti. S tem bo kraj postal bolj

privlačen za bivanje in obisk, kar prispeva k ohranjanju poseljenosti podeželja in izboljšanju demografske slike občine. Kulturne dejavnosti, ki jih bo projekt omogočil, bodo neposredno vplivale na povečanje družbenega kapitala v regiji.

- Steber »ZNANJE«

ZC.1. Dvigniti raven znanj, veščin in vrednot, povezanih z dediščino h z dediščino

Vrednost zgodovinskih stavb in njihovih ostankov spodbuja željo po varovanju in obnovi le-teh. Barbova Graščina ima pomembno domoljubno vrednost, saj je povezana z romarsko tradicijo na Slovenskem in kulturo regije ter krepi dojemanje skupne identitete. K dvigu splošne zavesti o pomenu varovanja in ohranjanja kulturne dediščine bo pripomogla tudi zbirke kmečkih predmetov iz Mirnske doline ter vzpostavitev kompetenčnega centra za izobraževanje izvajalcev del na kulturni dediščini za področje tradicionalnega tesarstva. Z dokončno obnovo se ohranja poseben tip stavbne dediščine, tj. romarska hiša.

ZC.2. Pridobiti mlade za ukvarjanje z dediščino

Z vključevanjem mladih v projekte, povezane z dediščino, kot so izobraževalne delavnice in praktično usposabljanje na področju tradicionalnih obrti, bo projekt povečal zanimanje mlajših generacij za ohranjanje kulturne dediščine. Mladim bodo ponujene priložnosti za sodelovanje v delavnicah in usposabljanjih, kar bo spodbudilo njihovo aktivno vključevanje v dediščinske dejavnosti.

ZC.3. Spodbuditi kakovostne dediščinske raziskave

Projekt bo omogočil raziskovanje zgodovine graščine, lokalnih obrtnih tehnik ter širših kulturno-zgodovinskih kontekstov. S tem bo pripomogel k poglobljenemu razumevanju lokalne dediščine in njenih vrednot. Zbiranje novih podatkov in raziskav o zgodovinskih tehnikah tesarstva bo omogočilo nadgradnjo znanstvenega vedenja o kulturni dediščini.

ZC.4. Vključevati dediščino v informacijsko družbo

Digitalizacija vsebin, povezanih z Barbovo graščino, bo omogočila lažji dostop do informacij o dediščini širši javnosti prek spleta in družbenih omrežij. To bo pripomoglo k večji vidnosti dediščine v informacijski dobi. Z vključitvijo dediščine v digitalno okolje se bo povečala dostopnost in prepoznavnost kulturne dediščine.

2. Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021

»Slovenija bo izboljšala konkurenčnost in gospodarsko uspešnost turizma iz naslova povečanega dostopa, komercializacije in valorizacije prostora, **naravnih in kulturnih virov za turizem** ter **participacije lokalnega prebivalstva** v razvoju turizma. Strategija bo usmerjena v povečevanje zadovoljstva obiskovalcev in lokalnih prebivalcev iz naslova turizma.«

(Vir: Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021)

Projekt obnove Barbove graščine neposredno prispeva k izpolnjevanju strateških ciljev Strategije slovenskega turizma 2022–2028, saj naslavlja trajnost, kakovost, celoletnost, lokalno vključenost ter zadovoljstvo vseh vključenih deležnikov. S tem projekt ne le izboljšuje turistično ponudbo, ampak tudi krepi lokalno skupnost in gospodarski razvoj regije.

SC1: Kakovost, vrednost in celoletnost ponudbe

Cilj SC1 vključuje izboljšanje kakovosti, raznolikosti in dostopnosti turistične ponudbe skozi vse leto. Poudarek je na dvigu dodane vrednosti turističnih storitev in infrastrukture ter spodbujanju sezonalizacije (razpršitve turističnega obiska). Projekt obnove Barbove graščine prispeva k temu cilju z ustvarjanjem visokokakovostnega, kulturno bogatega prostora, ki vključuje kulturne dogodke, tematske razstave ter možnosti za lokalne gastronomske in druge izkušnje. To povečuje privlačnost destinacije skozi celo leto in dviguje njeno dodano vrednost.

SC2: Zadovoljstvo prebivalcev, zaposlenih in gostov

Cilj SC2 se osredotoča na izboljšanje kakovosti življenja lokalnih prebivalcev, zadovoljstva zaposlenih in turistov. Pomembno je dvigovati ugled turizma kot panoge, privabljati mlad kader in zagotavljati kakovostno delovno okolje. Projekt Barbove graščine podpira ta cilj z vključevanjem lokalne skupnosti v turistično dejavnost, ustvarjanjem novih zaposlitvenih možnosti v kulturnem in gostinskem sektorju ter povečanjem socialne interakcije med prebivalci in obiskovalci. Z nudenjem kulturnih prireditev in drugih dejavnosti bo projekt okrepil identiteto in ugled lokalnega okolja.

SC3: Pozicioniranje turizma kot generatorja vrednosti v drugih panogah

Cilj SC3 spodbuja turizem kot vir razvoja za druge sektorje, kot so kmetijstvo, obrtništvo in kulturne dejavnosti, s poudarkom na lokalni verigi vrednosti. Projekt obnove Barbove graščine lahko postane stičišče za predstavitev lokalnih izdelkov in storitev (na primer degustacije lokalno pridelanih vin, vključenost obrtnikov). To prispeva k povezovanju turizma z drugimi panogami in krepitvi lokalnega gospodarstva.

SC4: Razogljichenje in uravnoteženje slovenskega turizma

Cilj SC4 se osredotoča na zmanjšanje ogljičnega odtisa turizma, spodbujanje trajnostne mobilnosti in usmerjanje turističnih tokov, da se zmanjša obremenitev okolja. Projekt Barbove graščine lahko prispeva k temu cilju z uporabo lokalnih materialov pri obnovi, organizacijo trajnostnih dogodkov in promoviranjem okolju prijazne prakse, kot je uporaba lokalnih virov in materialov ter vključevanje v mrežo trajnostne mobilnosti.

3. Vizija in strategija Občine Šentrupert, 2010

4. Šentrupert, 2010

Vizija na področju kulturnih dogodkov:

»Kulturni dogodki se bodo kot prepoznavna kompetenca Šentruperta povečali na 30 dogodkov na leto s tendenco razvoja nekaterih dogodkov v festival.«

Ukrepi na področju kulture:

- **objekti** (program obnove in vzdrževanja kulturnih domov, sakralnih in kulturnih spomenikov, muzeji, galerije, knjižnice, upravljanje, pogoji uporabe, partnerstva, sofinanciranje ...)
- **projekti** (projekti za spodbujanje želje po druženju, negovanje tradicije, običajev, jezika, vrednot, oblačil, prireditve v vaških središčih, »kulturni turizem«, »naša dediščina«, povezava z amaterskimi gledališči, partnerstva, vključevanje mladine in občanov, koordinacija dogodkov, merjenje zadovoljstva občanov in gostov ...)
- **ključne prepoznavne prireditve** (opredelitev ključnih prireditev v občini, vključevanje in animiranje lokalnih potencialov, združevanje dogodkov v festival, koordinacija in povezovanje, informiranje in promocija, sistem inovativnih predlogov, ustvarjanje sproščenega vzdušja v občini, medkrajevno in regijsko povezovanje ...)

Investicija v celoti zasleduje vizijo, cilje in ukrepe, navedene v strategiji Občine Šentrupert, saj omogoča povečanje števila kulturnih prireditev ter izvedbo projektov in ključnih prireditev z ureditev ustrezne kulturne infrastrukture.

5. Nacionalni program za kulturo 2018 -2025

6. kulturo 2018 -2025

Projekt prispeva k uveljavitvi strateškega cilja I. UVELJAVITI STATUS KULTURE V JAVNEM INTERESU, s tem ko omogoča uveljavljanje kulture na lokalni ravni in spodbuja pozitiven odnos do spoštovanja kulturne dediščine, tradicije in ljubiteljske kulture in tudi pozitivni odnos do inovativne kulture, še

posebej med mladimi; tudi zaradi pomena, ki ga ima kultura tudi pri oblikovanju lokalne kulturne identitete, ki se potrjuje tudi z uspešnostjo kulturnega turizma.

7. Uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost

Investicija bo prispevala k večji energetske ter snovni učinkovitosti. Obnova stavbe kulturne dediščine bo bistveno prispevala k zmanjšanju gradbenih odpadkov, ker se stavbe ne bo porušilo in nadomestilo z novimi in ker bodo pri obnovi manjšega dela odsluženih stavbnih elementov uporabljeni tradicionalni, lokalno pridobljeni materiali. Obseg gradbenih odpadkov bo sorazmerno manjši. Z izvedbo investicije se predvideva tudi spremembo načina ogrevanja na bolj trajnostne in učinkovite, kar bo pripomoglo k energetske učinkovitosti in zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

8. Strategija razvoja Slovenije 2030

Projekt prispeva k uresničevanju **cilja 4: Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete**, in sicer na naslednje načine:

- z razvijanjem in ohranjanjem slovenskega jezika, kulture ter kulturne in naravne dediščine;
- s krepitvijo nacionalne identitete in varovanjem kulturne raznolikosti;
- s spodbujanjem kulturnega udejstvovanja;
- s krepitvijo sodelovanja med gospodarstvom in kulturo, s spodbujanjem ustvarjalnosti in ustvarjalnih industrij ter raziskovalnih umetnosti kot sinergij med znanostjo in umetnostjo.

9. Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027

Projekt uresničuje načela koncepta pametnih vasi znotraj Specifičnega cilja 8: spodbujanje zaposlovanja, rasti, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželskih območjih, vključno z biogospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom.

»Pametne vasi so podeželska območja in skupnosti, ki gradijo na svojih obstoječih prednostih in pridobitvah, razvijajo pa tudi nove priložnosti«, kjer se »tradicionalna in nova omrežja krepijo preko digitalnih, telekomunikacijskih tehnologij, inovacij in boljše uporabe znanja«. (Blejska deklaracija, 2018).

Podeželske skupnosti z uporabo novih tehnologij in digitalizacije ohranjajo in razvijajo podeželje, in sicer z ohranjanjem in odpiranjem novih delovnih mest, s samooskrbo v prehrani in energiji, z ekološko osveščenostjo, s kvalitetnimi javnimi storitvami, pa tudi preko zdravstvenih, socialnih, izobraževalnih **in kulturno-**

družabnih storitev. Nenazadnje pa skrbijo tudi za svetlejšo perspektivo mladih in njihovo vračanje na podeželje. Pri konceptu Pametnih vasi gre za **lokalne pobude in mobiliziranje lokalnih potencialov ter povezovanje z drugimi skupnostmi in akterji.**«

(Vir: *Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027*)

10. NAČRT ZA OKREVANJE IN ODPORNOST (2021)

- ***KOMPONENTA 4: Trajnostni razvoj slovenskega turizma, vključno s kulturno dediščino***

Investicija bo prispevala k večji energetske ter snovni učinkovitosti. Obnova stavbe kulturne dediščine bo bistveno prispevala k zmanjšanju gradbenih odpadkov, ker se stavbe ne bo porušilo in nadomestilo z novimi in ker bodo pri obnovi manjšega dela odsluženih stavbnih elementov uporabljeni tradicionalni, lokalno pridobljeni materiali. Obseg gradbenih odpadkov bo sorazmerno manjši. Z izvedbo investicije se predvideva tudi spremembo načina ogrevanja na bolj trajnostne in učinkovite, kar bo pripomoglo k energetske učinkovitosti in zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

membo načina ogrevanja na bolj trajnostne in učinkovite, kar bo pripomoglo k energetske učinkovitosti in zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

tski učinkovitosti in zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

11. »Cultural Heritage for Achieving The Sustainable Development Goals«

»Dediščina, tako naravna kot kulturna, materialne in nematerialna, je bistvenega pomena na trajnostni razvoj. Podpira identiteto, spomin in "čut". Omogoča socialno kohezijo, spodbuja socialno-ekonomsko regeneracijo zmanjševanje revščine, krepi socialno počutje, izboljša privlačnost in ustvarjalnost regij in krepi trajnostni turizem.«

- ***CILJ SDG 12: Zagotoviti trajnostne načine proizvodnje in porabe***

Prepoznati ohranjanje dediščine kot del strategije za uporabo in ponovno uporabo obstoječih virov in prispevanje k politikam »nič odpadkov« in krožnega gospodarstva.

Namen investicije je podaljšati življenjsko dobo Barbove graščine in ohranjanje njenega zgodovinskega pomena, ne da bi pri tem okrnili njeno avtentičnost. Z izvedbo predvidenih vzdrževalnih del, bo zagotovljeno varovanje spomenika v celoti, avtentičnosti in izvirnosti.

V sklopu obnovitvenih del se bo zagotovilo ponovno uporabo starejšega objekta, kar bo bistveno prispevala k zmanjšanju gradbenih odpadkov, ker se stavb ne bo porušilo in nadomestilo z novimi in ker bodo pri obnovi manjšega dela odsluženih stavbnih elementov uporabljeni tradicionalni, lokalno pridobljeni materiali.

- ***CILJ SDG13: Podnebni ukrep***

Izkoristite kulturno dediščino za povečanje prilagoditvene in preobrazbene zmogljivosti skupnosti za krepitev odpornosti proti podnebnim spremembam.

V sklopu obnovitvenih del, bodo upoštevani vsi zahtevani parametri ter uporabljeni materiali, ki so kompatibilni z obstoječimi materiali. Pri tem se bo uporabljalo tradicionalne tehnike in znanja za doseg energetske učinkovitosti stavbe. Z investicijo se zagotavlja trajnostna poraba obstoječi virov in ohranjanje trajnosti kulturne dediščine.

3. Kulturne dejavnosti

1. MUZEJSKA DEJAVNOST

Muzej kmečkega orodja na Veseli Gori je bil zasnovan leta 1975, po viziji Bojana Brezovarja, takratnega predsednika **Turističnega društva Šentrupert** in prizadevnega ravnatelja **Osnovne šole dr. Pavla Lunačka Šentrupert**. Brezovar je med prvimi prepoznal, da Šentrupert, kot nekoč izrazito kmečko območje, zaradi razvoja industrije izgublja svojo prvotno podobo. Da bi ohranil spomin na **podeželsko dediščino** krajev, se je s pomočjo lokalne skupnosti lotil zbiranja predmetov, ki so povezani s kmečkim načinom življenja.

Zbiranje predmetov se je začelo brez vnaprej določenega načrta, a z veliko zagnanostjo in podporo krajanov. **Posamezniki so prispevali različno staro orodje in pripomočke**, ki so jih uporabljali v vsakdanjem življenju. Ta predanost lokalne skupnosti je omogočila, da so predmeti ostali **ohranjeni v lokalnem okolju**, kjer predstavljajo pomemben vir spominov in znanja o preteklosti. Zaradi te zbirateljske strasti je bilo ohranjenih veliko dragocenih predmetov, ki pričajo o zgodovinskem načinu življenja v regiji.

Prvi večji korak k načrtni obdelavi zbirke se je zgodil leta 1992, ko je v projekt vstopil **Dolenjski muzej iz Novega mesta**. Kustodinja Ivica Križ je opravila prvi temeljit **popis predmetov**, ki so bili nato postopoma restavrirani in shranjeni v hiši na trgu v Šentrupertu. S tem so začeli strokovno obdelovati zbirko, kar je zagotovilo ohranjanje in pravilno dokumentiranje teh zgodovinskih predmetov.

V letu 1999 se je **Krajevna skupnost Šentrupert** povezala z **Zavodom za varstvo kulturne dediščine**, da bi razvili dolgoročen načrt za vzpostavitev razstave. Prizadevanja za ponovno postavitev razstave so se začela s projektno skupino izvajalcev del, ki jih je od leta 2002 nadaljevala strokovna ekipa. Zavedanje o **pomembnosti Veseli Gore za razvoj turizma** je pripeljalo do vključitve območja v **projekt Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine**, kar je še dodatno dvignilo prepoznavnost tega kulturnega prostora.

Danes na Veseli Gori hranijo več kot **320 predmetov**, ki še niso vsi vključeni v stalno zbirko. Vsak izmed njih nosi svojo edinstveno zgodbo, ki obiskovalcem ponuja **pogled v preteklost in vsakdanje življenje na podeželju**. Muzej ponuja vpogled v čas, ko je kmetijstvo oblikovalo gospodarski in družbeni utrip lokalne skupnosti, hkrati pa opozarja na pomembnost ohranjanja teh predmetov za prihodnje generacije.

V prihodnosti bo **Muzej kmečkega orodja na Veseli Gori** še naprej deloval kot pomemben kulturno-turistični produkt, ki bo privabljal obiskovalce, željne

spoznavanja **tradicije, lokalne zgodovine** in **vsakdanjega življenja preteklih generacij**. Sodelovanje z lokalnimi in strokovnimi institucijami bo zagotavljalo, da bodo predmeti v muzeju pravilno ohranjeni in predstavljeni na način, ki bo pritegnil širšo javnost. Tako bo muzej ostal ključen pri ohranjanju kulturne dediščine Šentruperta in celotne regije, s poudarkom na **izobraževanju, raziskovanju** in ohranjanju bogate podeželske zgodovine.

Muzej bo s tem tesno povezan z vsemi ostalimi produkti, ki se bodo odvijali v Barbovi graščini, kar bo ustvarilo **sinergijo** med izobraževalnimi, kulturnimi in turističnimi vsebinami. Graščina bo tako postala **prostor za ohranjanje dediščine**, razvoj novih znanj in privlačno turistično središče, kjer bo vsak obiskovalec lahko našel nekaj zase – od **zgodovinskih razstav** do sodobnih **kulturnih dogodkov**.

Muzej bo odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih, med 14.00 in 19.00.

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta):1500

2. DEDIŠČINSKI INKUBATOR ZNANJA

Dediščinski inkubator znanja v Barbovi graščini bo ključna točka za **ohranjanje in prenos tradicionalnih znanj** ter veščin, povezanih s kulturno dediščino. Ta inovativni center bo združeval **sodobne digitalne pristope** z izobraževalnimi vsebinami, ki bodo obiskovalcem vseh starosti omogočale, da se na interaktiven način spoznajo z bogato kulturno zapuščino lokalnega okolja.

Z obnovo večnamenske dvorane bomo ustvarili prostor, kjer bodo potekale **delavnice, izobraževalni programi in prikazi** tradicionalnih obrti, kot je tesarstvo. Poseben poudarek bo na uporabi **digitaliziranih vsebin**, ki bodo omogočale **sodobno predstavitev tradicionalnih tehnik** in dostopnost znanj, ki bi sicer zlahka utonila v pozabo.

Načrtujemo sodelovanje z osnovnimi in srednjimi šolami iz vse Slovenije ter z izobraževalnimi institucijami, ki izvajajo dejavnosti za ranljive skupine (mlade, mlade družine, brezposelne in starejše). Programi bodo zasnovani tako, da bodo omogočili **praktično učenje** o tradicionalnih obrteh in kulturni dediščini. Šolarji in študenti bodo imeli priložnost spoznati **zbirke starih orodij** in v okviru delavnic pridobiti **nova znanja in spretnosti**, povezane z dediščino, kot so tesarstvo, vinarstvo, kulinarika in turizem.

Program bo zasnovan tako, da bo omogočal **medgeneracijsko sodelovanje**. **Starejši** bodo lahko sodelovali pri prenosu znanja o tradicionalnih veščinah, s čimer bomo podpirali **aktivno vključevanje lokalne skupnosti** in spodbujali ohranjanje dediščine skozi izkušnje tistih, ki imajo dragocena znanja in veščine.

Digitalizacija tradicionalnih obrti bo ključni del **inkubatorja znanja**, saj bo omogočila, da se kulturna dediščina predstavi na **sodoben in dostopen način**, kar bo še posebej privlačno za mlajše generacije in obiskovalce, ki so vajeni sodobnih tehnologij. Digitalni prikazi in interaktivne izkušnje bodo omogočali, da se obiskovalci naučijo tehnik, ki so bile nekoč temelj preživetja lokalnih skupnosti.

S tem bo **Dediščinski inkubator znanja** postal **pomembno stičišče** za ohranjanje, razvoj in prenos znanj, ki so povezana s kulturno dediščino. Skozi vse leto bo center privabljal šole, izobraževalne ustanove in zainteresirane obiskovalce, ki si želijo poglobljeno spoznati dediščino in se hkrati naučiti **dragocenih tradicionalnih veščin**.

Starejšim bo omogočeno sodelovanje pri ohranjanju in prenašanju znanj o tradicionalnih veščinah na mlajše generacije, kar bo spodbujalo **medgeneracijsko sodelovanje** in ohranjanje obrti.

Digitalizacija tradicionalnih obrti bo omogočila sodoben način predstavljanja vsebin, kar bo še posebej pomembno za mlajše generacije, ki se bodo z dediščino seznanile na interaktiven način.

Izobraževalni center bo tako postal **pomembno stičišče za izobraževanje in promocijo kulturne dediščine** v Barbovi graščini. Čeprav bo program usmerjen predvsem na lokalno območje, bo omogočil sodelovanje šol in institucij iz širše regije. S tem bo graščina prispevala k **ohranjanju tradicionalnih znanj**, hkrati pa omogočila razvoj novih veščin skozi sodobne pristope.

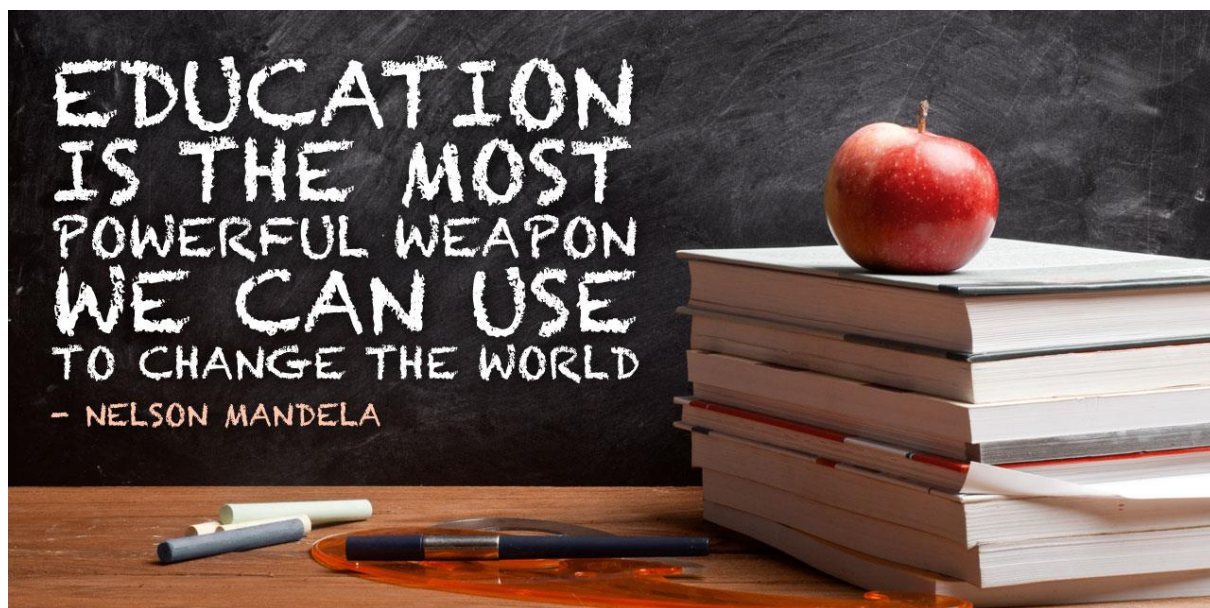
Dediščinski inkubator znanja bo deloval skozi vse leto, kar bo omogočalo neprekinjeno izvajanje izobraževalnih programov in delavnic. Letno načrtujemo izvedbo 20 ih delavnic. Programi bodo razdeljeni na sezonske aktivnosti, ki bodo prilagojene vremenskim in koledarskim okoliščinam, kar bo omogočilo optimalno izkoriščanje prostora in ohranjanje visoke ravni obiska skozi vse leto.

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1000

3. DIGITALNI CENTER TRADICIONALNEGA TESARSTVA

Digitalni center tradicionalnega tesarstva bo edinstven kulturno-turistični produkt, ki bo obiskovalcem omogočil vpogled v eno najstarejših obrti na svetu – **tesarstvo**. Tesarstvo ni le obrt, temveč del naše zgodovine in kulturne dediščine, ki je tesno povezano z gradnjo stavb, mostov in drugih lesenih konstrukcij. V Sloveniji ima tesarstvo posebno mesto zaradi izjemnega dosežka, ki ga predstavljajo **kozolci**, še posebej dvojni kozolci, imenovani **toplarji**.

Slovenija je **edina država na svetu**, kjer so kozolci del tradicionalne kulturne krajine, in Občina Šentrupert se ponaša z izjemnim projektom, ki kozolce postavlja v ospredje – **Dežela kozolcev**. Ta muzej na prostem, edinstven v svetovnem merilu, prikazuje zgodovinski razvoj kozolcev, ki so pomemben del slovenske stavbne dediščine. V Deželi kozolcev je mogoče videti različne tipe kozolcev, od preprostih enojnih do kompleksnih toplarjev, kar odraža bogato znanje slovenskih tesarjev.

V sklopu projekta obnove Barbove graščine bomo v **bivšem grajskem hlevu** vzpostavili **digitalni center tradicionalnega tesarstva**, ki bo dopolnjeval zgodbo Dežele kozolcev. Obiskovalci bodo v digitalnem centru lahko spoznali tehnike, ki so jih tesarji uporabljali pri gradnji kozolcev, od načrtovanja do tesianja in postavitve teh mojstevin. **Interaktivni prikazi in digitalne simulacije** bodo obiskovalcem omogočili, da se poglobijo v postopek izdelave kozolcev in razumejo pomen tesarstva za ohranjanje kulturne dediščine v Sloveniji.

Največji dosežek slovenskega ljudskega tesarstva, prav kozolci, bo v digitalnem centru predstavljen na sodoben način. Obiskovalci se bodo lahko naučili več o regionalnih različicah kozolcev, spoznali postopke njihovega vzdrževanja in restavriranja ter se v simulacijah **sami preizkusili v tesianju**. Ta interaktivna izkušnja bo omogočila globlji stik z obrtjo in neposredno vključitev obiskovalcev v ohranjanje te dediščine.

V povezavi z **Deželo kozolcev** bo digitalni center obiskovalcem ponudil možnost, da se po ogledu digitaliziranih prikazov tradicionalnega tesarstva podajo še na teren in si ogledajo **fizične primere kozolcev** v muzeju na prostem. S tem bo ustvarjena celostna izkušnja, ki združuje **digitalno in fizično predstavitev** enega najpomembnejših simbolov slovenske krajine.

Projekt ne bo le ohranjal in promoviral dediščine tesarstva in kozolcev, temveč jo bo postavil na **svetovni zemljevid** kot del unikatne slovenske kulturne krajine. **Digitalni center** bo postal osrednja točka za ohranjanje tesarških znanj, povezovanje z Deželo kozolcev pa bo ustvarilo dodano vrednost za obiskovalce, ki bodo dobili vpogled v tako zgodovinske kot sodobne tehnike tesarstva.

Kulturno-turistični produkt, ki bo nastal, bo privlačen za širok spekter obiskovalcev, od **domačih in tujih turistov** do strokovnjakov na področju ohranjanja kulturne dediščine. Center bo odprt skozi vse leto. Z združevanjem tradicionalnega znanja in sodobne tehnologije bo postal pomemben element v turistični ponudbi regije, ki bo pritegnil obiskovalce iz vsega sveta.

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1000

4. DOŽIVETJE VINSKE KLETI

V sklopu projekta obnove Barbove graščine bo oblikovan **nov kulturno-turistični produkt – Doživetje vinske kleti**, ki bo v celoti obogatil lokalno vinogradniško dediščino ter obiskovalcem omogočil vpogled v zgodovino in kulturo vinogradništva na Dolenjskem. Vinska klet ne bo zgolj prostor za shranjevanje vina, temveč interaktivno središče, kjer se bodo srečevali tradicija, kultura in vrhunska kulinarika.

Obiskovalci bodo vstopili v **časovno okno**, ki jih bo popeljalo skozi zgodovino vinogradništva. V starodavni obokani kleti, kjer bodo shranjena vina tudi v lesenih sodih, bodo lahko spoznali pomen vinogradništva v tem delu Slovenije. Klet bo oživila kot prostor, ki ne le predstavlja dediščino, temveč jo aktivno ohranja in interpretira za sodobno občinstvo.

Pokušina vin, ki bo ključni del doživetja, bo obiskovalcem omogočila uživanje v izbranih lokalnih vinih, kot so **cviček, zeleni silvanec in modri pinot**, kar bo dopolnjevala **lokalna kulinarika**, vključno s tradicionalnimi suhomesnatimi izdelki in štruklji. V sodelovanju z **lokalnimi vinogradniki, kmetijami in ponudniki kulinaričnih izdelkov** bo vinska klet postala pomembno stičišče lokalnega gospodarstva. Ta partnerstva bodo omogočila, da obiskovalci okusijo najkakovostnejše pridelke iz regije, obenem pa bodo podprla **razvoj in promocijo lokalnih podjetij**. S tem bo obiskovalcem ponujena popolna kulinarčna izkušnja, ki bo prepletena z **lokalnimi okusi in tradicijami**, hkrati pa bo spodbujala tesno sodelovanje med kulturno dediščino in lokalnim gospodarstvom.

Novost, ki bo še dodatno obogatila ponudbo, je **vinska banka**, kjer bodo lahko ljubitelji vin in podjetja shranjevali svoje izbrane steklenice za posebne priložnosti. Vinska banka bo namenjena tudi promociji **vrhunskih lokalnih vin**, kar bo omogočalo poseben dostop do redkih in arhivskih vin, ki bodo na voljo za protokolarne in druge pomembne dogodke. Hkrati bo to prostor, kjer se bodo izvajale promocijske aktivnosti in posebne degustacije, s čimer bo vinska klet postala pomembno prizorišče promocije lokalnih vinogradnikov.

Poleg tega bo vinska klet služila tudi kot **kulturno prizorišče**, kjer se bodo izvajali **vinski večeri, delavnice o vinogradništvu** in drugi dogodki, povezani z ohranjanjem lokalne kulturne dediščine. S tem bo klet postala osrednje središče za druženje, izobraževanje in promocijo vinogradniške kulture, ki bo privlačila tako lokalne prebivalce kot turiste.

Doživetje se bo za obiskovalce zaključilo na **grajskem dvorišču**, kjer bodo lahko uživali ob pogledu na naravo in bližnji Šentrupert.

Klet bo odprta vsak vikend od aprila do decembra, kar ustreza obdobju, ko se odvijajo številne vinogradniške, turistične in kulturne aktivnosti. Poleg tega bo

omogočen obisk po predhodnem dogovoru tudi izven teh mesecev, kar bo zagotovilo stalno dostopnost kleti skozi celotno leto. S tem bomo zagotovili, da bo produkt na voljo večino leta, kar bo prispevalo k povečanju števila obiskovalcev in trajnostnemu razvoju turistične ponudbe.

Predviden začetek nujenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 9 mesecev + vikendi po dogovoru

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1500

5. FESTIVAL RENESANAČNE GLASBE

Festival renesančne glasbe bo novost na območju Barbove graščine in bo predstavljal pomemben prispevek k obogatitvi **kulturne in turistične ponudbe**. Renesančna glasba, ki je prevzela ime iz zgodovine likovne umetnosti, označuje obdobje med srednjim vekom in barokom, približno od **sredine 16. stoletja do sredine 18. stoletja**. To je tudi čas, v katerem je nastala Barbova graščina, kar ustvarja neposredno povezavo med **zgodovinskim okoljem** in glasbeno dediščino tega obdobja.

Za razliko od renesanse v **arhitekturi, književnosti in likovni umetnosti**, ki so črpale navdih iz številnih ohranjenih primerov **antične umetnosti**, renesančna glasba ni imela enakega dostopa do antičnih vzorcev. Poskusi prenašanja antične poetične metrike v glasbo, kot sta **humanistična oda v Nemčiji** in **chanson mesuré v Franciji**, niso imeli večjega vpliva na glasbeno zgodovino. Zanimanje za glasbeno kulturo antike se je začelo šele ob **prehodu v barok**, ko je nastala **opera**, pomembna glasbena oblika tega kasnejšega obdobja.

Festival bo zasnovan tako, da ne bo omejen zgolj na enkratni dogodek, temveč bo vključeval **več manjših glasbenih in izobraževalnih dogodkov skozi vse leto**. **Osrednji dogodek** festivala bo potekal poleti, ko bodo na sporedu večji koncerti domačih in tujih ansamblov, specializiranih za izvajanje renesančne glasbe. Poleg tega bodo preostali del leta organizirani **manjši koncerti, delavnice o zgodovinskih glasbilih in predavanja o renesančni glasbeni kulturi**, kar bo zagotovilo **kontinuirano prisotnost festivala**. Dogodki bodo namenjeni tako domačemu občinstvu kot tudi turistom, ki želijo izkusiti bogato kulturno dediščino.

S celovitim pristopom bo festival renesančne glasbe postal **pomemben kulturni dogodek** v koledarju regije in bo prispeval k povečanju prepoznavnosti Občine Šentrupert kot destinacije **kulturnega turizma**. Poleg tega bo spodbujal sodelovanje z lokalnimi umetniki, izvajalci in drugimi kulturnimi organizacijami, kar bo pripomoglo k **ohranjanju in promociji kulturne dediščine** ter krepitvi turistične ponudbe skozi vse leto.

Predviden začetek nudenja produkta: 2028

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 500

6. LETNI CIKEL UMETNOSTI V BARBOVI GRAŠČINI

Hodnika v pritličju in prvem nadstropju Barbove graščine bosta preoblikovana v **celoleten razstavni prostor**, kjer bodo na ogled tako **likovne in kiparske razstave** kot tudi **inovativne umetniške inštalacije**. Razstavni program bo temeljil na bogati paleti umetniških slogov in pristopov, saj bo vključeval tako **tradicionalna umetniška dela** kot tudi **sodobne instalacije**. Ta raznolikost bo obiskovalcem skozi vse leto ponujala **dinamične in navdihujoče kulturne izkušnje**, ki bodo reflektirale tako lokalno kot širšo umetniško sceno.

Naša vizija je, da vsako leto organiziramo **10 različnih razstav**, kar bo zagotavljalo **stalen umetniški program** ter omogočilo, da Barbova graščina postane **živahno kulturno središče**. Razstave bodo redno osveževale razstavni prostor in s tem pritegnile nove obiskovalce ter ponujale sveže umetniške vsebine. **Ex-tempore**, dogodek, ki ga bomo organizirali enkrat letno, bo umetnikom omogočil, da v omejenem času ustvarijo umetniška dela na izbrano temo. Ta dogodek bo še dodatno obogatil razstavni program, saj bo obiskovalcem omogočil **neposreden vpogled v proces ustvarjanja umetnosti** in priložnost za sodelovanje z umetniki.

V okviru programa bomo tesno sodelovali z **lokalnimi umetniškimi društvi** in organizacijami, ki delujejo v **javnem interesu**, ter spodbujali tako **razvoj umetnosti v lokalnem okolju** kot tudi krepitev mednarodnih povezav. S tem bomo omogočili razstavljanje tako **uveljavljenih umetnikov** kot **mladih talentov**, kar bo ustvarilo prostor za **raznoliko umetniško izražanje** in povezovanje umetnosti z lokalno skupnostjo.

Barbova graščina bo s tem postala **kulturno središče**, ki bo skozi celo leto privabljal tako umetnike kot ljubitelje umetnosti in turistične obiskovalce. Program bo zasnovan tako, da bo obiskovalcem omogočil **stalen stik z umetnostjo** ter ustvaril prostor za **interakcijo in refleksijo**, s čimer bo pomembno prispeval k **kulturni prepoznavnosti** graščine in širše regije.

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1500

4. Vključevanje v turistično ponudbo

V Občini Šentrupert delujejo na področju turizma več društev in organizacij:

1. Etno družabno društvo Draga pri Šentrupertu: »Etno družabno društvo Draga pri Šentrupertu, krajše Društvo Draga, deluje z namenom združevanja ljudi s področja celotne občine Šentrupert ter drugih, ki imajo skupne interese na področju negovanja ljudskih šeg in navad, družabnega udejstvovanja ter organizacij prireditev v ta namen. Cilji društva so tudi urejanje vaškega središča vasi Draga ter spodbujanja in krepitev zavesti članov za urejanje in olepšavo svojega kraja ter promocijo celotne šentrupertske občine.«

2. Turistično društvo Šentrupert: »Turistično društvo Šentrupert je bilo ustanovljeno leta 1969, leta 1978 pa vpisano v register društev z odločbo Skupščine občine Trebnje. V društvu se združujejo člani, z namenom pospeševati turizem v vseh njegovih pojavnih oblikah. Turistično društvo skrbi za kulturni utrip Šentruperta, ki je vedno bolj poznan po svojih prireditvah in velja za center kulture v mirnski dolini. Letno prireja naslednje prireditve: Gregorjev sejem na Veseli Gori, Festival Poletje v Šentrupertu, Tradicionalni jesenski pohod po Steklasovi poti in Veseli december v Šentrupertu. Poleg tega pomaga tudi pri organiziranju različnih prireditev in v skrbi za čisto okolje tudi pri čistilnih akcijah. Društvo deluje v tesnem sodelovanju z vsemi aktivnimi društvi, ki delujejo v Občini Šentrupert.«

3. Čebelarско društvo Šentrupert je bilo ustanovljeno leta 1919 z namenom povezovanja, izobraževanja in druženja čebelarjev na širšem območju Šentruperta. Tem ciljem sledimo še danes. Društvo šteje okrog 30 članov. Povezujemo se tudi s čebelarskim krožkom na OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert.

Dežela Kozolcev Šentrupert: predstavlja pomemben steber turizma na območju Občine Šentrupert. Del nje je tudi že omenjeni za Center za ohranjanje kulturne dediščine. Dežela bo tesno povezana tudi s predmetno investicijo, saj bo Zavod Dežela kozolcev upravljal z bogato muzejsko zbirko kmečkih predmetu, ki se nahaja v objektu.

»Dežela kozolcev iz Šentruperta na Dolenjskem je prvi muzej na prostem s kozolci na svetu, ki jo je v dobrem letu in pol obiskalo že 26.000 registriranih obiskovalcev iz 32 držav. V njej je 19 sušilnih naprav, od tega je 17 kozolcev z vsemi tipi kozolcev, ki so zastopani v Sloveniji. Namen postavitve je prikaz celotnega razvoja kozolca in njegove pomembnosti na slovenskem prostoru. Pohvali se lahko z enim najstarejših ohranjenih dvojnih kozolcev pri nas in na svetu, katerega nastanek sega v leto 1795 – »Lukatov toplar«. Projekt pa ni pomemben le z vidika ohranjanja kulturne dediščine – pripomogel je tudi k večji prepoznavnosti občine Šentrupert ter k razvoju turizma v že omenjeni občini.«

»Dežela kozolcev je inovativni projekt Občine Šentrupert, ki vsestransko vrednost dediščine kozolcev povezuje s sodobnimi oblikami turizma in gospodarstva. V projekt so vključeni občina, lokalna društva in podjetja, izobraževalne in znanstvene ustanove ter številni posamezniki. Dežela kozolcev ima ambicijo, da sčasoma preraste v model ekomuzeja.

Deželo kozolcev sestavljajo:

- **Muzej na prostem** s prenesenimi kozolci, ki so bili obnovljeni v skladu s konservatorskimi načeli.
- **Center za ohranjanje kulturne dediščine** za raziskovalno, strokovno in izobraževalno dejavnost na področju dediščine stavbarstva, zlasti kozolcev in z njimi povezanimi oblikami nesnovne dediščine.
- **Mreža »in situ« ohranjenih lesenih stavb in naprav iz Mirnske doline**, ki povezuje v prvotnem okolju ohranjeno stavbno dediščino v celovito predstavitev gospodarskega in kulturnega življenja in izpopolnitev turistične ponudbe Dolenjske in Slovenije.

Občina Šentrupert s celostno predstavitvijo Dežele kozolcev poudarja skrb za varstvo in ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter krepi zavest o umni rabi lesa v gospodarske namene.«

5. Upravljanje in organizacija

Osnovni podatki o investitorju

Naziv: Občina Šentrupert

Naslov: Šentrupert 5, 8232 Šentrupert

 (07) 343 46 00 E-pošta: obcina@sentrupert.si
 (07) 343 46 01

Župan: Tomaž Ramovš

Matična številka: 2241153000

Identifikacijska številka: SI43936377

Poslovna banka: Banka Slovenije

Transakcijski račun: SI56 0141 1010 0021 185

Odgovorna oseba investitorja: župan Tomaž Ramovš

Navedba upravljavca

Naziv: **Zavod Dežela kozolcev**

Naslov: Šentrupert 5, 8232 Šentrupert

 040 256 737 E-pošta: info@dezelakozolcev.si

Direktor: Primož Primec

Matična številka: 6942385000

Identifikacijska številka: 94045054

Poslovna banka: Banka Slovenije

Transakcijski račun: SI56 0110 0600 8352 402

Odgovorna oseba investitorja: direktor Primož Primec

6. Analiza finančne vzdržnosti

Proračun projekta

Projekt predvideva več rednih in investicijskih stroškov, ki bodo omogočili ohranjanje kulturnega spomenika in izvedbo dejavnosti, povezanih z revitalizacijo Barbove graščine.

Ocena stroškov:

- Redno vzdrževanje: 5.000 EUR na leto, ki pokriva osnovne stroške ohranjanja kulturnega spomenika v dobrem stanju.
- Nova zaposlitev (2026): Predvideva se zaposlitev, katere letni strošek znaša približno 35.000 EUR. Ta zaposlitev bo izboljšala zmogljivosti za vodenje dejavnosti in upravljanje s kulturnimi vsebinami.
- Honorarji: Predviden strošek je 10.000 EUR letno za zunanje izvajalce in sodelavce, ki bodo zagotavljali kakovostne kulturne in izobraževalne vsebine.

Prihodki:

- Donacije in sponzorstva: Na letni ravni se pričakuje 5.000 EUR.
- Prihodki od prodaje vstopnic: Predvideva se tudi 5.000 EUR na leto od vstopnin.

Viri financiranja

Projekt bo v celoti podprt z nepovratnimi sredstvi in lastnimi prihodki:

- Sredstva Ministrstva za kulturo: Investicija v obnovo kulturnega spomenika v višini 967.776 EUR bo pokrita z Evropskim skladom za regionalni razvoj in prispevki Republike Slovenije.
- Proračun občine in prihodki od prodaje: Redni obratovalni stroški bodo financirani iz proračuna občine ter prihodkov od prodaje vstopnic.

Projekcija finančnih tokov za petletno obdobje

Finančna vzdržnost projekta temelji na petletni projekciji denarnih tokov.

Obravnavani projekt ima v celotnem obravnavanem obdobju negativni denarni tok, saj projekt ne trženjsko naravnano. Projekt je namenjen ohranjanju kulturne dediščine in prispeva k splošni družbeni koristi ter razvoju kulturnega turizma.

Investicijski stroški bodo v celoti pokriti z nepovratnimi sredstvi.

Prihodki iz donacij, sponzorstev in prodaje vstopnic bodo pokrivali del rednih obratovalnih stroškov. Ker ne prinaša neposrednih dobičkov, bodo manjkajoča sredstva pokrita iz občinskega proračuna in drugih javnih sredstev.

Denarni tok za obdobje 2024–2031 (v EUR):

Leto	Prihodki od prodaje	Donacije in sponzorstva	Skupaj prilivi	Stroški poslovanja	Investicijski stroški	Skupaj odlivi	Neto denarni tok
2024	0	0	0	0	8.000	8.000	-8.000
2025	0	0	0	0	492.154	492.154	-492.154
2026	0	0	0	11.667	467.622	479.289	-479.289
2027	5.000	5.000	10.000	50.000	0	50.000	-40.000
2028	5.000	5.000	10.000	50.000	0	50.000	-40.000
2029	5.000	5.000	10.000	50.000	0	50.000	-40.000
2030	5.000	5.000	10.000	50.000	0	50.000	-40.000
2031	5.000	5.000	10.000	66.136	0	66.136	-56.136

Analiza tveganj in strategije za zmanjšanje finančnih težav

Za zagotovitev stabilnega finančnega stanja projekta smo prepoznali naslednja tveganja in oblikovali strategije za njihovo obvladovanje:

- Tveganje zmanjšanja obiskov: Zmanjšan obisk bi lahko vplival na prihodek od vstopnic. Strategija za zmanjšanje tega tveganja vključuje promocijo kulturnih dogodkov na družbenih omrežjih, širšo prepoznavnost prek partnerstev in izboljšano sodelovanje z lokalnimi turističnimi organizacijami.
- Tveganje pomanjkanja sredstev za vzdrževanje: Z namenom zagotavljanja sredstev za vzdrževanje se načrtuje, da bi občina vzpostavila rezervni sklad za vzdrževanje graščine, hkrati pa bi raziskovala možnosti dodatnih financiranj prek EU skladov za kulturno dediščino.
- Tveganje povečanih stroškov zaradi inflacije: Če bi se povečali stroški dela ali vzdrževanja, bi to lahko vplivalo na finančno stabilnost projekta. Kot rešitev bi občina lahko določila letno prilagajanje proračuna za redne stroške glede na inflacijske trende.

7. Merjenje uspešnosti

MUZEJSKA DEJAVNOST

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1500

DEDIŠČINSKI INKUBATOR ZNANJA

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1000

DIGITALNI CENTER TRADICIONALNEGA TESARSTVA

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1000

DOŽIVETJE VINSKE KLETI

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 9 mesecev + vikendi po dogovoru

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1500

FESTIVAL RENSENAČNE GLASBE

Predviden začetek nudenja produkta: 2028

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 500

LETNI CIKEL UMETNOSTI V BARBOVI GRAŠČINI

Predviden začetek nudenja produkta: 2027

Časovno obdobje dostopnosti produkta: 12 mesecev

Predvideno število obiskovalcev ob koncu leta 2029: 500

Predvideno število obiskovalcev (5 let po zaključku projekta): 1500

8. Priloge